

**VALSTS
KOPĒJĀS LAUKSAIMNIECĪBAS
POLITIKAS TĪKLA**

RĪCĪBAS PROGRAMMA

2023.-2027. GADS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Saturs

1. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla normatīvais pamats	3
2. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla struktūra un pārvaldība	4
3. Eiropas Kopējās lauksaimniecības politikas tīkls.....	9
4. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla vīzija un mērķi	10
5. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla Rīcības programmas aktivitātes	11
6. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla finansējums	13
7. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla darbības novērtēšana un pašnovērtēšana	13

1. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla normatīvais pamats

Lai valsts līmenī nodrošinātu tīklošanu starp lauksaimniecības un lauku attīstības jomā strādājošajām organizācijām, iestādēm, konsultantiem, pētniekiem un citiem inovācijas jomas dalībniekiem, un citiem dalībniekiem, katra dalībvalsts izveido Kopējās lauksaimniecības politikas valsts tīklu (Valsts KLP tīklu). Valsts KLP tīklus veido, pamatojoties uz dalībvalstīs jau pastāvošo tīklošanas pieredzi un praksi, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 2. decembra Regulu (ES) Nr. 2021/2115 ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (turpmāk – Regula Nr.2021/2115).¹

Valsts KLP tīkla darbību un pamatfunkcijas nosaka:

- Regulas Nr.2021/2115 (115.); īpaši 126. pants un 127. panta 3. punkts;
- Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskais plāns 2023.-2027. gadam (turpmāk – KLP SP);
- Ministru kabineta 2023. gada 31. janvāra noteikumu Nr.50 „Kārtība, kādā administrē un uzrauga Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, kā arī valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai 2023.–2027. gada plānošanas periodā” 12. un 13. punkts. (<https://likumi.lv/ta/id/339298-kartiba-kada-administre-un-uzrauga-eiropas-lauksaimniecibas-garantiju-fondu-un-eiropas-lauksaimniecibas-fondu-lauku-attistibai>);
- Ministru kabineta 2014. gada 30.septembra noteikumu Nr.599 “Noteikumi par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā” 20.punkts (<https://likumi.lv/ta/id/269398-noteikumi-par-eiropas-lauksaimniecibas-garantiju-fonda-eiropas-lauksaimniecibas-fonda-lauku-attistibai-eiropas-jurlietu-un-zivsaimniecibas>)

¹ Atbilstoši Regulas Nr.2021/2115 154. panta 1.punktam, valsts KLP tīkls līdz 2025. gada 31. decembrim papildus Regulas Nr.2021/2115 126. un 127. pantā minētajām darbībām veic uzdevumus, kuri ir minēti Regulas (ES) Nr. 1305/2013 52. panta 3. punktā, 53. panta 3. punktā un 54. panta 3. punktā un ir saistīti ar lauku attīstības programmu īstenošanu, ievērojot minēto regulu.

2. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla struktūra un pārvaldība

Atbilstoši ES tiesību aktiem, Latvijā kopš 2008.gada darbojas Valsts Lauku tīkls (VLT), kura darbību saskaņā ar nacionālajos normatīvajos aktos noteikto nodrošina sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (LLKC).

Ņemot vērā VLT sekmīgo darbību iepriekšējā plānošanas periodā un ieguldījumu sabiedrības informēšanā, kā arī publicitātes nodrošināšanā par Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020.gadam sniegto ieguldījumu un piedāvātajām iespējām un labo sadarbību ar vadošo iestādi un maksājumu aģentūru, arī šajā plānošanas periodā tīkla darbību turpinās nodrošināt LLKC.

Tādējādi esošais VLT tiks pārveidots un uz esošā tīkla bāzes ar 2023.gada 1.janvāri, tiks izveidots **Valsts KLP tīkls**, nodrošinot Valsts KLP tīkla darbībai nepieciešamo cilvēkresursu kapacitāti, kompetenci un institucionālās pēctecības principu.

Lai lauksaimnieki varētu pievērsties inovācijai, veiksmīgi atrisināt problēmas un pievērsties jaunām attīstības iespējām, ir vajadzīga nepārtraukta piekļuve uzticamiem un relevantiem zināšanu avotiem. Tāpēc lai veicinātu savstarpēju mācīšanos, radīt, kopīgot un izmantot ar lauksaimniecību saistītas zināšanas un informāciju darbojas lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēma (AKIS). Lai veicinātu sadarbību starp inovāciju radīšanā un attīstībā iesaistītajām pusēm Valsts KLP tīkls tam noteikto uzdevumu ietvaros pildīs arī **AKIS sekretariāta funkcijas**.

Valsts KLP tīkls kā valsts nozīmes platforma informācijas un zināšanu apmaiņai starp lauku un lauksaimniecības dalībniekiem sniegs būtisku ieguldījumu AKIS darbības veicināšanā, sekmējot informācijas un zināšanu nodošanu lauksaimniekiem un nozares nevalstiskajām organizācijām, kā arī novērtētāju, pētnieku un inovācijās iesaistīto pušu, tostarp EIP darba grupu veikto pētījumu un projektu publiskošanu un izplatīšanu nozarei.

Vienlaikus Valsts KLP tīkls radīs iespēju savest kopā dažādas ieinteresētās puses un partnerus tālākai sadarbībai jaunu zināšanu un inovāciju radīšanai AKIS ietvaros. Ievērojot Valsts KLP tīkla ieinteresēto pušu plašo pārstāvniecību un tā darbības tvērumu, tas veicinās AKIS sistēmas pilnveidi, sekmējot iespēju uzlabot sadarbību starp iesaistītajām pusēm, uzlabojot informācijas apriti un zināšanu pielietošanu praksē, īstenojot dažādas informēšanas aktivitātes.

Ņemot to vērā, Valsts KLP tīkls sniegs informatīvo atbalstu un konsultācijas lauksaimniecības un mežsaimniecības uzņēmējiem, EIP darba grupām, par Apvārsnis Eiropa iniciatīvām (t.sk. inovatīvām darbībām, veicinot ieguldīt līdzekļus inovācijās, kas atbalsta “zaļo” ekonomiku - ekonomiku, kas ir draudzīga dabiskajai videi), šo programmu pieejamo finansējumu projektu attīstībai, sniegs atbalstu potenciālo sadarbības partneru meklēšanā gan Latvijā, gan ārvalstīs, **Valsts KLP tīkla Sekretariāts veiks arī EIP sekretariāta funkcijas**.

Efektīvai Valsts KLP tīkla noteikto mērķu sasniegšanai un uzdevumu izpildei Valsts KLP tīklam ir Sekretariāts, kas koordinē un nodrošina tā darbību, un 26 reģionālās struktūrvienības visā Latvijā, kas īsteno aktivitātes, tādējādi nodrošinot informācijas pieejamību pēc iespējas tuvāk lauku teritoriju iedzīvotājiem, uzņēmējiem un organizācijām.

Valsts KLP tīkla darbības nodrošināšanai Zemkopības ministrija kā Vadošā iestāde ilggadēji apstiprina Valsts KLP tīkla darba plānu, piešķir Tehniskās palīdzības finansējumu tā īstenošanai, slēdzot līgumu, kā arī nodrošina noteikto darbību izpildes uzraudzību un paveikto darbu pieņemšanu.

Lai nodrošinātu lauksaimniecībā un lauku attīstībā iesaistītu NVO, valsts pārvaldes iestāžu, konsultantu, pētnieku un citu inovācijas jomā aktīvu spēlētāju tīklošanos, ir izveidota Valsts KLP tīkla konsultatīva institūcija – **Sadarbības padome**, kas sniedz priekšlikumus par Valsts KLP tīkla īstenojamajām aktivitātēm un nodrošina informācijas apmaiņu. Valsts KLP tīkla Sadarbības padome darbojas saskaņā ar tās darbības nolikumu.

Par **Valsts KLP tīkla dalībnieku** var kļūt jebkura fiziska vai juridiska persona, kas vēlas iesaistīties lauksaimniecības un lauku teritoriju attīstībā. Valsts KLP tīklā jau šobrīd ir iesaistītas dažādas organizācijas un pārvaldes iestādes – lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares pārstāvošas organizācijas, lauku uzņēmēji, vietējās rīcības grupas, vides organizācijas, lauku teritoriju nevalstiskās organizācijas, pašvaldības, jauniešu organizācijas, pētniecības institūti u.c.

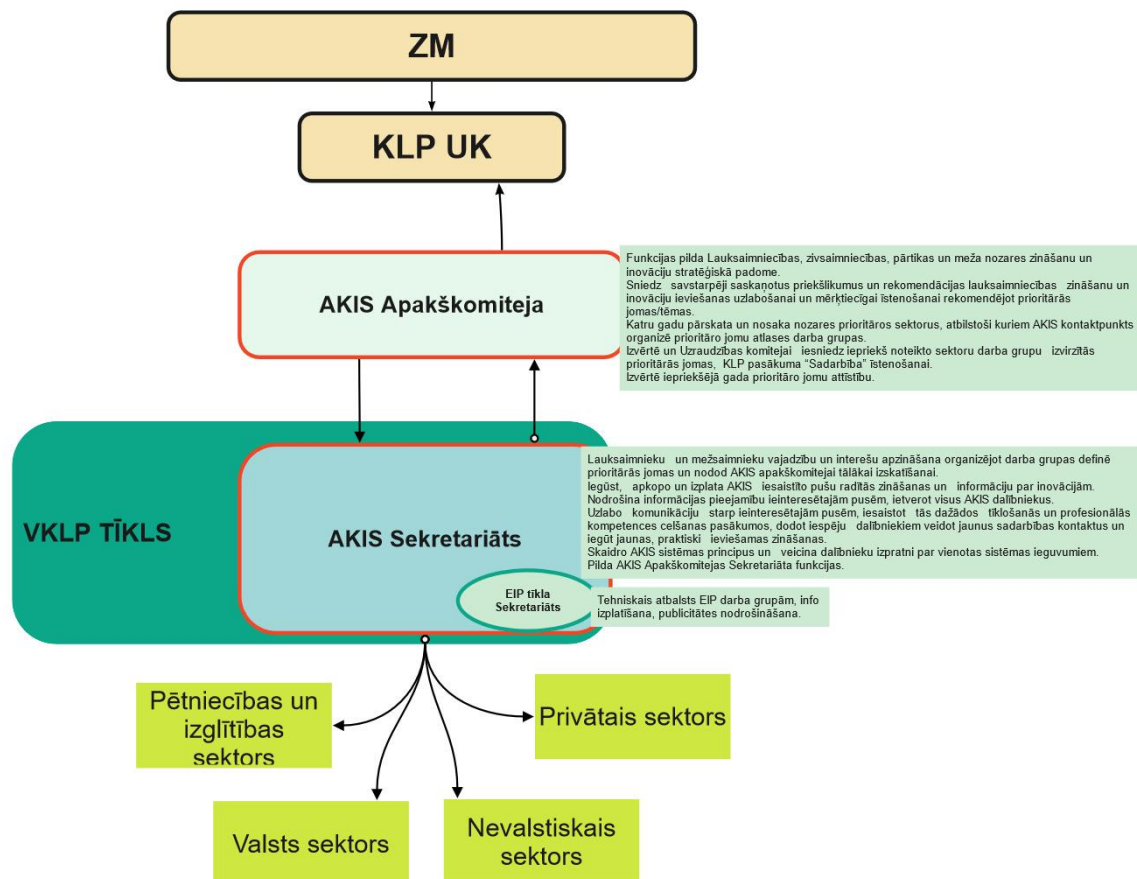
Valsts lauku tīkls savā ilggadējā darbības laikā ir izveidojis atpazīstamību dalībnieku vidū, lai to saglabātu Valsts KLP tīkla mājas lapa arī turpmāk būs www.laukutikls.lv un neformālajā komunikācijā tiks izmantots nosaukums Valsts Lauku tīkls.

Valsts KLP tīkla darbības shēma attēlota 1. attēlā

1.attēls Valsts KLP tīkla darbības shēma

AKIS struktūras shēma, kādā tas tiks īstenots Latvijā un Valsts KLP tīkla – AKIS sekretariāta loma tajā, attēlota 2.attēlā.

2.attēls AKIS struktūras shēma

Valsts KLP tīkls AKIS sekretariāta darbības nodrošināšanai vadīsies pēc vīzijas par AKIS, kas ietver efektīvu zināšanu un inovāciju informācijas apmaiņu tīklā, ar viegli sasniedzamiem sistēmā iesaistītajiem dalībniekiem, veicinot lauku teritorijās, lauksaimniecībā un mežsaimniecībā iesaistīto izaugsmi.

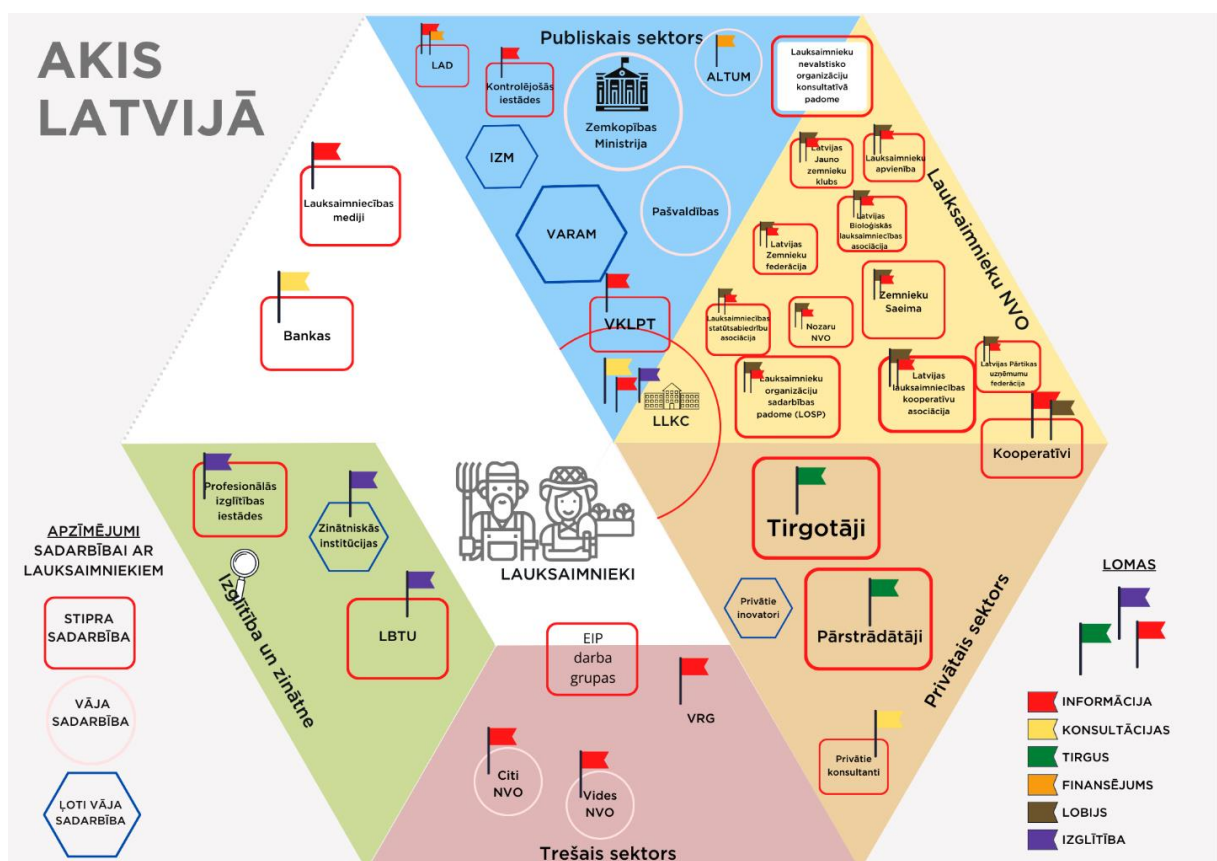
AKIS sekretariāta mērķi:

- Nodrošināt aktīvu AKIS sekretariāta darbību, kas strukturētā veidā koordinē AKIS sistēmu, novēršot darbību pārklāšanos un veicinot dalībnieku sasniedzamību un iesaisti procesos.
- Nodrošināt un veicināt AKIS dalībnieku savstarpējo inovāciju informācijas un zināšanu apmaiņu tīklā, nododot informāciju no saimniekiem konsultantiem, no konsultantiem zinātniekiem un otrādi, ietverot arī pārējos AKIS dalībniekus.

- Veicināt AKIS dalībnieku savstarpējo mijiedarbošanos, iesaistot dažādos tīklošanās un profesionālās kompetences celšanas pasākumos, ļaujot dalībniekiem veidot jaunus sadarbības kontaktus un iegūt jaunas, praktiski ieviešamas zināšanas, tādējādi veicinot arī lauku teritorijās, lauksaimniecībā un mežsaimniecībā iesaistīto izaugsmi.
- Uzlabot informācijas apmaiņas kultūru, veidojot tādu kā inovatīvas informācijas platformu, kuras ietvaros tiek nodrošināta no AKIS dalībniekiem iegūtās informācijas atainošana.
- Skaidrot AKIS sistēmas principus un veicināt dalībnieku izpratni par vienotas sistēmas ieguvumiem.

AKIS sistēma Latvijā tiek uztverta gan lauksaimniecības, gan mežsaimniecības zināšanu un inovāciju sistēma.

AKIS sistēmā iesaistīto dalībnieku un to sadarbības veids ar lauksaimniekiem atainots 3.attēlā.

3.attēls AKIS sistēmā iesaistīto dalībnieku shēma (shēma veidota i2connect projekta ietvaros)

3. Eiropas Kopējās lauksaimniecības politikas tīkls

Eiropas Komisija izveido Kopējās lauksaimniecības politikas Eiropas tīklu (Eiropas KLP tīklu), lai Eiropas Savienības līmenī nodrošinātu tīklošanu starp valstu tīkliem, lauksaimniecības un lauku attīstības jomā strādājošajām organizācijām un iestādēm.

Eiropas KLP mērķis ir optimizēt informācijas plūsmu par lauksaimniecību un lauku politiku Eiropas Savienībā. Tīkls ir forums, kurā valstu KLP tīkli, organizācijas, administrācijas, pētnieki, uzņēmēji un praktiķi var apmainīties ar zināšanām un informāciju par lauksaimniecību un lauku politiku.

Tīkls apvieno iepriekšējā plānošanas perioda Eiropas Tīklu lauku attīstībai, Eiropas Lauku attīstības novērtēšanas tīklu un EIP-AGRI jeb Eiropas inovāciju partnerības tīklu, kā arī ir atvērts jaunu dalībnieku iesaistei.

Eiropas KLP tīkla darbība būs vērsta uz ikvienu, kam ir interese un saistības attiecībā uz ilgtspējīgu lauksaimniecību, mežsaimniecību un lauku attīstību Eiropā, tostarp:

- dalībvalstu KLP tīkliem;
- zemniekiem, mežsaimniekiem un lauku uzņēmumiem;
- KLP SP novērtētājiem;
- KLP vadošajām iestādēm un maksājumu aģentūrām;
- vietējās rīcības grupām (VRG);
- Eiropas organizācijām;
- lauksaimniecības un meža konsultāciju pakalpojumu sniedzējiem;
- inovācijas atbalsta pakalpojumu sniedzējiem.

4. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla vīzija un mērķi

Valsts KLP tīkla vīzija – valsts līmenī nodrošināta tīklošanās starp lauksaimniecības un lauku attīstības jomā strādājošajām organizācijām, iestādēm, konsultantiem, pētniekiem un citiem inovācijas jomas dalībniekiem, un citiem dalībniekiem.

Valsts KLP tīkla mērķi

Lai nodrošinātu iesaistīto pušu tīklošanos, Valsts KLP tīklam ir šādi mērķi, ietverot arī Valsts Lauku tīkla Rīcības programmas 2014. – 2020. gadam mērķus:

- palielināt visu attiecīgo ieinteresēto personu iesaistīšanos lauku attīstības un KLP stratēģisko plānu īstenošanā un attiecīgā gadījumā to izstrādē, kā arī veicināt mācīšanos no līdzbiedriem;
- uzlabot KLP stratēģisko plānu un LAP īstenošanas kvalitāti;
- piedalīties sabiedrības un iespējamo atbalsta saņēmēju informēšanā par KLP, lauku attīstības politiku un finansēšanas iespējām;
- veicināt inovācijas lauksaimniecībā un lauku attīstībā un atbalstīt visu zināšanu apmaiņas un zināšanu veidošanas procesā iesaistīto pušu iekļaušanu un savstarpējo mijiedarbību;
- veicināt lauku uzņēmējdarbības uzsākšanu un ekonomisko efektivitāti.
- veicināt KLP stratēģisko plānu rezultātu izplatīšanu.
- palīdzēt pārvaldes iestādēm īstenot KLP stratēģisko plānu un pāreju uz jauno īstenošanas modeli, kas balstīts uz rezultātiem;
- atbalstīt attiecīgo struktūru uzraudzības un novērtēšanas spējas.

5. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla Rīcības programmas aktivitātes

Tīkla darbība tiek īstenota atbilstoši izstrādātajai Rīcības programmai. Iepriekš minēto mērķu sasniegšanai, tiek izstrādāts ikgadējais darba plāns.

Ikgadējos darba plānos ietver sekojošas aktivitātes, tām paredzēto finansējumu un sasniedzamos rezultātīvos rādītājus:

- apkopot, analizēt un izplatīt informāciju par darbībām un labo praksi, kas īstenota vai atbalstīta saskaņā ar KLP stratēģisko plānu, Lauku attīstības programmu 2014. – 2020. gadam, kā arī analizēt lauksaimniecības un lauku apvidu attīstību saistībā ar Kopējās lauksaimniecības politikas izvirzītajiem specifiskajiem mērķiem:
  - a. atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un lauksaimniecības nozares izturētspēju visā Savienībā, lai ilgtermiņā uzlabotu pārtikas nodrošinājumu un lauksaimniecības daudzveidību, kā arī Savienībā nodrošinātu lauksaimnieciskās ražošanas ekonomisko ilgtspēju;
  - b. pastiprināt orientēšanos uz tirgu un gan īstermiņā, gan ilgtermiņā uzlabot lauku saimniecību konkurētspēju, tostarp vairāk akcentējot pētniecību, tehnoloģijas un digitalizāciju;
  - c. uzlabot lauksaimnieku stāvokli vērtību ķēdē;
  - d. palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām, tostarp, samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas un veicinot oglekļa piesaisti, kā arī veicināt ilgtspējīgu enerģētiku;
  - e. veicināt ilgtspējīgu attīstību un efektīvu tādu dabas resursu pārvaldību kā ūdens, augsne un gaiss, tostarp, samazinot atkarību no ķīmikālijām;
  - f. palīdzēt apturēt un pavērst pretējā virzienā bioloģiskās daudzveidības zudumu, uzlabot ekosistēmu pakalpojumus un saglabāt biotopus un ainavas;
  - g. piesaistīt un noturēt gadus jaunus lauksaimniekus un jaunpienācējus un veicināt ilgtspējīgu uzņēmējdarbības attīstību lauku apvidos;
  - h. veicināt nodarbinātību, izaugsmi, dzimumu līdztiesību, tostarp sieviešu līdzdalību lauksaimniecībā, sociālo iekļautību un vietējo attīstību lauku apvidos, veicināt arī aprītes bioekonomiku un ilgtspējīgu mežsaimniecību;
  - i. uzlabot Savienības lauksaimniecības spēju reaģēt uz sabiedrības prasībām pārtikas un veselības jomā, tostarp uz prasību pēc kvalitatīvas, nekaitīgas un uzturvielām bagātas pārtikas, kas ražota ilgtspējīgā veidā, prasību

samazināt pārtikas atkritumus, panākt dzīvnieku labturību un apkarot rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem.

- j. Un horizontālo mērķi – modernizēt lauksaimniecības un lauku apvidu nozares, lauksaimniecībā un lauku apvidos sekmējot un kopīgojot zināšanas, inovāciju un digitalizāciju, un mudināt lauksaimniekus tās apgūt, šim nolūkam uzlabojot piekļuvi pētniecībai, inovācijai, zināšanu apmaiņai un apmācībai.
- izveidot platformu, forumus un pasākumus, lai veicinātu pieredzes apmaiņu starp ieinteresētajām personām un līdzbiedru mācīšanos, tostarp attiecīgā gadījumā pieredzes apmaiņu ar tīkliem trešās valstīs;
  - turpināt tīklošanās aktivitātes ar LEADER vietējām rīcības grupām (VRG), piemēram, iesaistīsies sadarbības partneru meklēšanā, īpaši starpvalstu sadarbībai, uzturēt publicitāti savā tīmekļvietnē par LEADER pieeju un VRG īstenotām aktivitātēm, sniegt metodisko atbalstu profesionālai pilnveidei vietējo rīcības grupu kompetenču jomā.
  - turpināt sadarbību un tīklošanos ar VRG viedo ciemu iniciatīvu radīšanā un attīstībā, kā arī sadarbības grupu (intervencē LA20) darbības koordinēšana īso pārtikas piegādes ķēžu darbības attīstībai un vietējo produktu atpazīstamības veidošanai;
  - īstenot tematiskās aktivitātes, kas veicina KLP Stratēģiskā plāna specifisko mērķu sasniegšanu, piemēram, jauniešu uzņēmējdarbības veicināšana, vietējo produktu noieta veicināšana, viedo ciemu attīstība un darbība, kooperācijas attīstības veicināšana un citas aktivitātes;
  - apkopot informāciju un veicināt tās izplatīšanu, kā arī dažādu struktūru un projektu, piemēram, VRG, Eiropas Inovācijas partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai EIP darba grupu un līdzvērtīgu struktūru un projektu tīklošanos;
  - atbalstīt sadarbības projektus starp EIP darbības grupām, VRG vai līdzīgām vietējās attīstības struktūrām, tostarp starpvalstu sadarbību;
  - veidot saites ar citām Savienības finansētām stratēģijām vai tīkliem, tostarp ar programmu Apvārsnis Eiropa;
  - sniegt ieguldījumu KLP turpmākajā attīstībā un jebkura turpmākā KLP stratēģiskā plāna perioda sagatavošanā;
  - piedalīties un sniegt ieguldījumu Eiropas KLP tīkla īstenotajās darbībās.

6. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla finansējums

Indikatīvi Valsts KLP tīkla darbībai plānošanas periodā no kopējā Tehniskās palīdzības finansējuma tiks paredzēti līdz 30%.

7. Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla darbības novērtēšana un pašnovērtēšana

Valsts KLP tīkla darbības novērtēšana, līdzīgi kā iepriekšējos periodos, tiek veikta KLP Stratēģiskā plāna novērtēšanas ietvaros.

Valsts KLP tīkla darbības pašnovērtēšanai tiek izmantotas vairākas pieejas. Pirmkārt, Eiropas KLP tīkla izstrādātā, visām dalībvalstīm vienotā pašnovērtējuma kārtība, kura paredz kvantitatīvo indikatoru apkopošanu un analīzi. Savukārt Valsts KLP tīkla darbības kvalitatīvai novērtēšanai, Valsts KLP tīkla Sekretariāts izstrādā un iesniedz ZM Valsts KLP tīkla ikgadējo aktivitāšu kvalitatīvo novērtējumu.

Papildus šajā periodā paredzēta arī aktivitāšu izvērtēšana, balstoties uz Valsts KLP tīkla uzturētajā Datu bāzē apkopoto informāciju, kura pieļauj gan kvantitatīvu, gan kvalitatīvu novērtējumu atsevišķām Rīcības programmas aktivitātēm.